

Næringsbrug, hvis der var et andet Næringsbrug i samme Huus. Jeg troer saaledes, at man ret vel kan bruge Paragraphen, saaledes som den er foreslaaet af Udvalget; skulde der imidlertid blive stillet et Endringsforslag i denne Henseende, skal naturligviis Udvalget ikke undlade at tage det under omhyggelig Overveielse. Det er af den høitærede Indenrigsminister anført, at det er en temmelig betydelig og, om jeg ikke forstod ham feil, en ikke tilstrækkelig begrundet Udvidelse af Møllernes Berettigelse til Maling, naar vi have villet udelade Ordene „eller Næringsdrift“; men jeg troer, at man maa erkjende, at naar man vil have, at Møllerne i disse 15 Aar skulle have væsentlige Fordele af Mølleneringen, maa man udelade Ordet „Næringsdrift“ (Nei! Nei! Jo!). Ikke blot er det, som flere af de ærede Herrer have anført, vanskeligt at kontrollere, at der ikke skulde males til Næringsdrift, naar der staaer alene „til egen Huusholdning“, men Vanskeligheden vil slet ikke formindskes ved Udeladelsen af disse Ord; thi selv da vil man heller ikke kunne kontrollere, om der ikke formales Korn for Andre. Det er i det Hele en Følge af de Indskrænkninger, der finde Sted, at det er vanskeligt at kontrollere, at Indskrænkningerne overholdes. Endvidere kan jeg ikke troe, at man skulde behøve at gjøre nogen Forandring med Hensyn til § 12; det er mig aldeles klart, at den, der kun har en Mølle til Udsørsel, ikke kan holde noget Udsalg fra denne Mølle til Indlandet. Det forekommer mig aldeles klart, at man da ogsaa kunde sige, at man maatte tage Reservation med Hensyn til Sædegaardseiere og Andre, der ved denne Lov faae Tilladelse til at male Korn. (En Stemme: Der staaer talt om Møllere) Ja, det er dog et Spørgsmaal, om man ikke kunde kalde den Sædegaardseier Møller, der havde en saadan Mølle, naar denne var betydelig og maaskee af større Værdi end hans Sædegaard. Det er anført, at Paragraphen vil kunne faae overordentlig stor Indvirkning paa Møllerne, om der paa mange Steder blev opført smaa Møller ved Bøndergaardene til derpaa at male Beboernes eget Korn. Jeg er ikke saaledes kjendt i den nordlige Deel af Jylland, hvortil den ærede Taler (Nyholm),

der anførte dette, formodentlig sigtede, at jeg i saa Henseende bestemt tør yttre mig; men jeg kan ikke troe, at man vil være istand til at opføre en Mølle, hvorpaa man nogenlunde taaleligt skulde kunne male Korn uden alt for stort Tab, som ikke vilde koste mere end 100 Rbd. Jeg kan ikke tænke mig, og jeg kjender dog ikke saa lidet til Møllebrug, hvorledes saadanne Møller skulle kunne opføres. Der er endvidere af den ærede Landsstingsmand fra Falster (Stampe) henpeget til det samme Tilfælde, som han ogsaa ved Lovudkastets første Behandling anførte, om nemlig ikke Loven tillod flere i Interessentskab at opføre Møller og derpaa lade male; men jeg maa med den høitærede Indenrigsminister være enig i, at jeg troer ikke, at det efter Loven er tilladt; i alt Fald er det aldeles klart, at det ikke vil være tilladt de saakaldte anonyme Selskaber; men Sagen er maaskee noget anderledes med Hensyn til andre Selskaber, de saakaldte responsible Selskaber, hvor bestemte Personer træde frem; men heller ikke disse Selskaber troer jeg kunne opføre saadanne Møller; thi disse forskjellige Interessenter malede da ikke alene til eget, men ogsaa gjensidig til hinandens Brug. (En Stemme: Hver til sit eget Brug), men ikke paa egen Mølle. Jeg troer ikke, det gaar an at tilføie (En Stemme: Nei det er vist); thi som ligeledes den høitærede Indenrigsminister meente, vilde det igjen indskrænke Sagen altfor meget; det kunde saa være meget tvivlsomt, om den, der f. Ex. havde en Mand i Kost i Huset, maatte male til denne Mand's Kost paa Møllen (En Stemme: Ganske vist). Skulde der imidlertid blive stillet Endringsforslag af den ærede Taler eller af nogen anden af de ærede Herrer, skulle vi naturligviis tage det under den allernøieste Overveielse. Forresten skal jeg endnu ved denne Paragraph gjøre opmærksom paa een Omstændighed. Den ærede første Landsstingsmand for 1ste Kred's (H. P. Hansen) anførte, at han troede, man maatte helst udvide de nærværende Forhold og give de Næringsdrivende Lov til at anlægge Møller til Brug i egen Næring. Det maa imidlertid erindres, at saaledes som Forholdene ere i Kjøbstæderne og paa Landet, ere de noget forskjelligte. Paa